

punkt, som jeg den Gang indtog over for Spørgsmaalet om Statsgaranti. Men jeg tror ogsaa, man nu vil indrømme, at selve denne Garanti, om den end ikke har bragt nogen som helst Byrde for Statskassen, dog viser sig at kunne blive en noget videregaaende Forpligtelse, end man havde tænkt sig. Man havde næppe den Gang tænkt sig, at der allerede efter 15 Aars Forløb skulde være Tale om en Garantiforpligtelse paa over 30 Mill. Kr. Nu siger Betænkningen og den ærede Ordfører, at man her jo har begrænset Statsgarantien til 150 Mill. Kr. I Virkeligheden indrømmer man jo dog, at dette er en meget illusorisk Begrænsning, thi det er givet, at har man først indrømmet Grundejerne Statsgaranti for Optagelse af Laan for 150 Mill. Kr., vil man ikke godt kunne nægte dem, der komme bagefter, at faa den samme Begunstigelse. Og naar det siges, at der i alt Fald vindes det ved denne Begrænsning, at man dog kan overveje Kantelerne, at man staar frit i den Henseende, siger jeg: Ja, det kan man ganske vist helt abstrakt betragte sige. Men Spørgsmaalet bliver, hvor frit man til den Tid vil staa. Spørgsmaalet bliver, om der ikke da er Strømninger oppe af den ene eller den anden Art, politiske eller sociale Strømninger, som gøre sig saa stærkt gældende, at man i Virkeligheden fra Lovgivningsmagtens Side føler sig noget ufri over for den Sag og i alt Fald meget vanskeligt vil komme til at indtage en noget forandret Position end den, man tidligere har haft. For mig staar det som givet, at, gaar man ind paa en Statsgaranti for 150 Mill. Kr., er man faktisk gaaet ind paa en Statsgaranti af ubegrænset Omfang over for Kreditforeningerne, saa langt overhovedet Betingelserne for denne Garanti strækker sig. Og hvad der for mig har nok saa megen Betydning, er det, at netop over for Udlandet, hvor der kan være Tale om Statsgaranti, der vil denne Begrænsning ganske sikkert være uden al Betydning. Man sætter sig næppe hen i Udlandet og grænser saaledes Detaillerne i vore Forhold og vore Lovbestemmelser; og man gør sig det ikke klart, at det kun er for et begrænset Beløb af Kreditforeningsobligationer der gives Garanti. Man vil have det almindelige Indtryk, at i Danmark ere Kreditforeningsobli-

gationerne blevne garanterede af Staten. Man slaar da simpelthen op i en eller anden Haandbog og ser, at der er saa og saa mange Mill. Kr. i Kreditforeningsobligationer, og man regner saa, at det er det Beløb, for hvilket Staten garanterer. I hvert Fald vil man nok vide at gøre den Beregning gældende paa det Tidspunkt, hvor man har Brug for en saadan Beregning, for at klemme Staten til at modtage Laan paa mindre gunstige Vilkaar. Og dette er efter min Mening den væsentligste Risiko. Men jeg maa dog tilstaa, at saa fuldstændigt som den ærede Ordfører gjorde det, tør jeg for mit Bedkommende ikke se bort fra den mulige Risiko, som der kan være ved Garantien. Man paaberaaber sig Erfaringen. Ja, men Erfaring maa dog strække sig over et i disse Forhold tilstrækkelig langt Tidsrum. Det er ikke Erfaring at se, hvad der er passeret i de sidste 40 Aar under for den største Del af Perioden exceptionelt gunstige Forhold. Det er ikke tilstrækkelig Erfaring, at Kreditforeningerne have været forsigtige, fordi de ikke have haft Tab i en opadgaende Periode, hvor Ejendommenes Værdi stadig er stegen. Men ville vi tage Erfaringens Vidnesbyrd, bør vi strække vore Undersøgelser til hele Aarhundredet, og saa er det notorisk, at der har været Perioder, hvor Forholdene have været saaledes, at det vilde have været ganske overordentlig risikabelt selv for Staten at paatage sig Garanti for Prioritetslaan i faste Ejendomme. Jeg vil selvfølgelig dermed ikke sige, at der i Øjeblikket er nogen særlig Udsigt til, at dette skal komme igen, men jeg fastholder blot dette, at hvad der har været, kan komme igen, og at man i et Spørgsmaal som dette ikke maa blive staaende ved at overskue en forholdsvis kort Narreffe, men maa se ud over en meget lang Periode og hvad der i den vil kunne ske. Og naar det nu almindelig siges: Nu maa vi dog en Gang være komne til Ende med det stadige Prisfald, nu maa vi dog en Gang være komne til Bunden af Prisene, saa siger jeg: Det tror jeg ikke. Det er muligt, at det er saa; der kan jo ske Begivenheder, som pludselig forandre Forholdene, der kan opdages et nyt Kalifornien den Dag i Dag eller i Morgen; det kan ingen overskue. Det er meget muligt, at det kan vende sig, men naar man skal dømme efter Forholdene, som de i Øje-